

EL SOCIALISTA

Organ de la U. S. C. - Secció de Banyoles i defensor dels treballadors

Preu: 15 Cts.

Dels articles publicats en son responsables llurs autors

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: CARRER PONENT, NÚMERO 10

Quatre mots en cristià

Amb la polseguera que s'ha aixecat apropòsit de la disposició governativa, prohibint l'aflotament de veïns en la via pública, per a resar-hi en veu alta el rosari, s'ha tant enterbolit l'ambient i talment se'ns presenten les imatges entenebrades, que hom no encerta pas fàcilment a veure-les tal com son en realitat. A lo millor hi haurà qui les veurà allargassades, de contorn boirós monstruosos, com siluetes de diable, amb forques que li apunten la panxa, sense donarsen compte, que la seva imaginació es deixa impressionar enganyosament, com ho fa l'òrgan visual, quan hi arriben els raigs de llum reflectida o refractada, al topar amb les partícules opaques, que en aquest cas, arremolinan davant la consciència ciutadana, les bufades dels malintencionats que tracten d'esporguir-nos.

Quant amainin els mals vents, que han aixecat la polseguera, que are no deixa veure-hi clar, fàcilment hom es donarà compte de l'engany, de la virtualitat de les imatges, que han estat víctimes d'un enlluernament; però, mentrestan durin les ventades, no hi serà demés, que hi donem un crit d'alerta, un toc de corn, que avisi a ne'ls que transiten per la boira; per això en parlarem un xic del que ha passat i del que passa, amb això del rosari al carrer.

Uns ciutadans, forasters o d'ací; però ciutadans tots, amb els mateixos drets i deures com qui mes, cregueren que no n'hi havia de dret a que uns altres ciutadans, d'ací o de fora, interceptessin la via pública per a manifestar-se, en l'exercici d'un acte del cult extern, com a confessionals d'una determinada religió i denunciaren o posaren en coneixement de l'Autoritat, que això succeïa a Banyoles.

Al que no li plasqués o no li semblés encertat lo que l'autoritat hagués resolt o manat, podia i pot queixar-se i recórrer en la ocasió i llocs pertinents, però are vé l'opinió pública, la respectable opinió pública, que en aquest cas, queda reduïda a uns quants inadaptables, mal contents, interessats en que prevalessi, com en aquell seu bon temps, lo que fou i estimava mes de llur conveniència, que cridant, xerrant i capgirant-ho tot, diu que si l'Alcalde, que si fulano que si menguano, que si son d'aquí, que si son de fora i retreu la religió i el sectarisme i ens parla de la República, de llibertat, de interessos creats, de costums tradicionals, bandejant lo que li sembla i barrejant-ho tot, s'aprofita de l'enrenou que mou, per engrescar la claqué a desacreditar i boicotejar la República, que es la verdadera, la única finalitat que persegueix.

Prou que hom sab endevinar-hi en els corpuscles que entrenyinen l'ambient, quins son els mals contents que hi voleien i prou conegudes les intencions que treginen per a pensar-se que siguin molts els que es deixin enganyar-se, però, no hi serà demés que diguem nosaltres per el cas de que enlluernat els seguís algún possible incaute, que a n'aquests cridaners, no es pas el sentiment religiós lo que els dol s'ofengui, com tampoc ho es la finalitat dels denunciants del fet i molt menys l'esperit evangèlic, lo que els mou a protestar i planyers de les mesures governatives preses.

Ja sab hom discernir entre les vertaderes pràctiques religioses i lo que es pur faritseisme, neta hipocresia i d'això, que se'n enterin i convencin els cridaners, que amb els seus brams d'escandol! escandol! no feran colla.

També cal que sapiguen aquests sepulcres blanquejats, com els deia Jesús, que per el profund respecte que ens mereix, el sol significat que pot tenir, la mare de tot un Déu, ens fa fastic, i ens repugna enormement, veurer com se li adreçan aquestes pregaries de cantonada, amb uns xiscles que si tenen quelcom de feridor per les orelles del vianant, que ensopega una d'aquestes mendicants rotllanes, té moltíssim de irreverent per a tant Excelsa Senyora. I que voleu que vos en diguem d'aquella carrandella de orapronobis, entre becàine i becàine de les avies i mirades furtives a tots indrets, de les mossotes. Es que uns precés, fets amb tal fervor i ritme d'un degotall d'aiguera, poden ser-li grats a la mare de la Divinitat? Ni que el bon Déu, el seu fill Jesús, amb son poder omnipotent tant sols hagi permés mai, que arribessin a llurs maternals oïdes, aquella cançó enfadosa?

Escandalitseu-vos, cridaners de tota mena; però millor seria, que reconeguesseu que menyspreueu lo que es de Déu i vos en arrepenisseu del mal gest vostre. Si no voleu fer-ho, perquè vos en habem avisat nosaltres, procureu no haber d'arrepantir-vos forçosament, de no volguer reconeixer i respectar lo que es del César lo que es de tots.

Al carrer, tingueu-ho entès: hi tenim tots els mateixos drets i ens hi debem el mateix respecte.

La República i amb ella nosaltres, vos ho fem present i recordem de pas, que certes coses s'han de fer a caseta, en la intimitat i amb tot el fervor de l'ànima; que això fa cristià: com cristians son aquests quatre mots, dits amb l'intent d'encaminar-vos al cel, que de tot cor vos desitjem i com mes aviat millor.

Un cristià que reça a casa.

Una xarxa

- Hola company!
- Hola, et miro molt content.
- Que no ho saps...?
- No t'entenc.
- Es coneix que no tens negoci!
- Encara t'entenc menys...
- Que no has llegit cap periòdic local?
- Si...
- I no has vist la joia del nostre Club que tan es parla?
- Ah sí! no hi queia.

— Segons diuen a Banyoles hi vindran molts forasters per lo important que serà.

— Per això m'has parlat del negoci? Que felicos esteu els que teniu negoci!

— No serà tant home de Déu.

— I bé que t'en sembla serà tal com diuen?

— Ja ho crec que sí. A Banyoles hi ha pessetes per això i molt més.

— Doncs jo opino que no serà tant.

— Perquè? A veure explicat.

— Perquè aquesta fulla que han passat a domicili, fa molta propaganda, i de tot parla. Però no parla de lo que jo em creia.

— I de que volies que parlés? Que no ho veus que sols busquen pessetes i el preu que posen sols vol dir una classe. Que et penses que tothom pot pagar 2 pessetes al mes.

— Sí home, sí.

— Tu ja ho dius, es veu que et va bé el negoci.

— Si tu no hi entens en Clubs.

— Tu ja ho has dit que no hi entenc.

— Mira de lo que dius que la fulla que no ho veus clar, t'ho faré veure.

— Oh ja! essent negoci.

— No siguis «pau» home no ho veus que diuen que convidaran amb una assemblea, hi ho explicaran tot, que en pots dubtar dels firmants de la comissió?

— Tan com dubtar-ne no, però aquests homes adinerats no solen donar gaire, per no dir res, al revés, lo que volen és cobrar.

— Qui vols que ho faci sinó els que tenen pessetes, posat soci i aixís tindràs vot i veu, i després podràs parlar i en seguretat que et convenceràs. — I que vols que em convenci, no et recordes que fa tres o quatre anys com tres forasters d'aquests que venen a l'istiu, varen anar a trobar una gran personalitat perquè no regaven la carretera, i els hi va contestar, perquè hi veniu. I també no et recordes si era l'«Esclat» o bé «Renovació» que ací els forasters no trobaven que fossim alegadors, i no sabien aont anar a passar el rato perquè sempre es veien forasters.

— Home de Déu, ara amb República tot és diferent, per això fan el club, i «El Banyolí» diu que el Club agermanarà als homes, ja veus si en té de importància, és l'única cosa que ens faltava per viure al Cel.

— Que la sabs llarga. Bueno, tu mateix que tinc de marchar, salut i fins un altre.

La dimissió de l'Alcalde de Banyoles

De tots es sabut que la dimissió presentada pel Senyor Masgrau, l'ha motivat a que el Senyor Governador Civil, ha pronibat resar el rosari a la via pública, així com fer cap manifestació religiosa sense la seva autorització expressa.

Diu el senyor Masgrau, que l'acte de l'Alcaldia es perfectament legal, i que per motius de dignitat, presenta la dimissió. Així també ho comprenen els quatre regidors que concorregueren a la sessió del dia 13 del corrent.

Com que aquest fet, l'ha motivat una denúncia que jo vaig presentar a l'Alcaldia, sens que fos atesa, tinguent que traslladarla al Governador Civil, es lo que m'obliga escriure aquest article.

La meva opinió es que d'aquest assumpte de fàcil solució s'he n'ha volgut fer un conflicte, perquè si era legal l'acte de l'Alcaldia, es devia posar el fet, a coneixement del Ministre de Governació, i si no era legal tenia que complimentar l'ordre, dient que el Governador no autoritzava aquests actes. Per tots els costats que es miri no es veu el motiu de dignitat que obliga a dimitir l'Alcaldia.

Apartem tota classe de passions polítiques i enemistats personals, i fem un comentari de si l'Alcaldia podia o no donar aquesta classe de permissos, sens contar amb el permis del Governador Civil. Anem a la Constitució, article 27: «La libertad de conciencia y derecho de profesar y practicar libremente cualquier religión, quedan garantizadas en el territorio español, salvo el respeto a la moral pública. Las manifestaciones públicas del culto, habran de ser en cada caso autorizadas por el Gobierno».

Queda demostrat que la religió catòlica, no té cap classe de privilegi reconegut sobre les altres religions, i per lo tant, tampoc la té sobre cap associació legalment constituïda. Totes son igual devant la llei.

Anem a buscar l'article tercer de la Llei de Confessions i Congregacions, i trobem que diu: «Las reuniones y manifestaciones religiosas, no podran tener carácter político, cualquiera que sea el lugar donde se celebren. El Estado no tiene religión oficial. Todas las Confesiones podran ejercer libremente el

culto dentro de sus templos. Para ejercerlos fuera de los mismos *se requerirá autorización especial gubernativa en cada caso.*

Una pregunta: Es que en un règim republicà de llibertat i democràcia, pot consentir-se, que tots els dies es celebri una reunió pública a distints carrers de la població, fent per anticipat una propaganda per criatures, perquè acudeixin les persones a la reunió, i que allí agonellades, amb un rosari a les mans, i en veu alta cridin al pare que està al cel perquè vingui a reinar a la terra, sens respectar la llibertat de consciència dels ciutadans que creuen que no pot venir?

Per altre part, si una entitat religiosa que es legal, necessita una autorització especial en cada cas, per celebrar el cult fora del temple. Que necessitarà una reunió de personas que sense cap dret legal ni cap llei que els ampari, ho fassin tots els dies de nit i al mig del carrer? Si es que l'Alcaldia pot donar aquest permis. ¿En quina disposició o llei podria ampararse, en el cas de una desgracia o alteració d'ordre públic? ¡La tradició! No, perquè les autoritats, respectan la tradició de les coses, que varen servir en temps passats a las personas. Els castells dels temps feudals es conserven com a tradició, pero avui les personas no ens diem ni vasalls ni siervos, sino ciutadans i ciutadanes.

El Governador Civil va dir a l'Alcalde per telèfon: «Sospengui en absolut, tot acte públic religiós a la via publica sense la meva autorització». Acte seguit va ordenar al seu secretari que confirmés per telefonema l'ordre verbal.

El Governador Civil que te la responsabilitat de l'ordre públic de tota la provincia, no ha d'esperar cap classe d'explicacions, ni necessita coneixer la ciutat, ni enterarse de cap assumpte. El Governador no pot fer altra cosa que cumplir i fer cumplir les lleis, sense mirar si es resenten els sentiments o interessos de dretas o d'esquerras, perquè ell es un delegat del Ministre de Governació, com l'Alcalde ho es del Governador en materia d'ordre públic.

Un Governador Civil, en el terreny particular, pot dir certes paraules, per delicadesa a las perso-

nes, pero en lo oficial ha de fer cumplir les lleis, i com que la llei de reunions, obligan als Alcaldes a donar-li compte de tots els actes de reunió i manifestació que fassin els pobles de la seva provincia, i sap que l'autoritat local està subordinada a la provincial quan se tracta de fets públics, i lo que diu l'article 189 i altres del Códic Penal, com també l'article 21 de la llei provincial, i finalment aquelles instruccions als Alcaldes de la Gaceta del 24 d'Agost de 1902, i altres posteriors disposicions que diuen: «Cuando haya de celebrarse alguna reunión pública, los Alcaldes deberán pedir a V. S. por el conducto mas rápido, instrucciones precisas y concretas, a los quales habrán de someter su conducta». Aquest es el motiu de que per sobre la tradició, i de l'argument de que «sempre s'ha fet» i «no feian mal a ningú», estan les lleis de la República.

Avui Espanya fa la revolució, i una chispa produeix un foc, i perquè no es produeixi, no hi ha com no fer chispas. L'infraacció d'una llei política, pot ésser una falta, pero moltes voltes constitueix un crim.

La meva denuncia no va contra cap persona, sino que va encaminada, a que l'Autoritat dels Alcaldes, moltes voltes està coaccionada per interessos o amistats, i per si fos així, vareix fer la denuncia perquè pogués servir de descarrec, davant dels ciutadans.

Per acabar vos dic que jo soc tan ho més republicà que el primer dels pocs que hi ha a Banyoles i així com vareig exposar la meva vida i carrera per la República avui estic disposat a perdrela per defensarla.

No ens odiam, i fem doctrina republicana dins las lleis, perquè si hem de mirar convencionalismes i amistats, més val que ens retirem a casa nostre i que cada hom campi com pugui, esperant que una dictadura fassi les lleis de l'embut, i no las del poble.

El que vulgui resar que vaigi a l'església o que resi a casa seva.

¡Que en repartiria de llenya si tornés Jesucrist!

Angel Perez Ripoll

Esportives

Per avui diumenge està anunciat a las 5:45 de la tarda, el gran partit de la temporada, F. C. APOLO i F. C. BANYOLES primers equips.

No hem de remarcar la vàlua de l'equip que avui ens visita. Els resultats obtinguts fins ara en els partits jugats amb el nostre primer equip són una prova ben palesa de la seva potència. Esperem que l'onze local, que diumenge passat es mostrà en plena forma, sabrà oposar-se dignament a l'equip badaloní.

—Dimarts dia 25. Interessant partit de futbol entre F. C. BANYOLES i PENYA ESPORT de Palafrugell reforçada pels jugadors: Brú, Blanch, Cabanes, Espada i Reixach.

El conflicte de la Fàbrica de les Saques solucionat.

S'ha solucionat l'assumpte que tenien pendent els obrers del Sindicat i els propietaris de la Fàbrica.

Nosaltres, des d'aquestes columnes felicitem a la Comissió d'obriers que varen anar amb el Sr. Governador a explicar les seves justes queixes, així com també d'una manera especial a tots els obrers que es solederitzaben a la vaga.

Ajuntem-nos obrers! Fent-ho així sempre serem mes ben respectats i podrem fer complir les lleis i pactes dintre les fàbriques i tallers.

Sessió del 18 de Juliol

Es celebrà de 1ra. convocatòria pels regidors Srs. Vilardell, Prat, Hostench, Corominas, Ametller, Gussinyé, Masgrau, Boixó i Malagelada, sota la presidència del 1er. Tinent d'Alcalde Sr. Duran.

S'accepta una invitació de la Federació de Municipis Catalans, a una reunió que es celebrarà el dia 22 a Girona.

Forén aprovats alguns comptes i fulles de jornals i el repartiment provisional de la contribució especial per la construcció d'un afermat nou a la travessia de la carretera de Girona a Olot, el qual repartiment restarà exposat al públic pel termini de 15 dies, durant els quals i set dies després podran presentar-se reclamacions.

El Sr. Boixó dona compte de les gestions fetes a Barcelona per a l'organització de les festes d'Agost. Diu que el Club de Mar i el Marítim s'han compromés quasi definitivament a fer unes regates a l'estany, el dia 15 a la tarda, sense altres despeses que les de viatge, transport de barques i manutenció i que aviat es reberà una oferta concreta pels focs d'artifici a l'estany.

Dona extensos detalls de les festes i proposa el nomenament d'una comissió que cuidi de l'organització definitiva.

L'Ajuntament aprova les gestions del Sr. Boixó i es nomenen els Srs. Duran, Boixó, Malagelada i Ametller per a integrar la Comissió.

A proposta del Sr. Duran, s'acorda atendre un prec dels veïns de Mata per a ajudar a reparar el camí de Sant Dalmau en el troç que correspon al nostre terme municipal.

Els Srs. Corominas, Prat, Hostench, Boixó i Ametller, que no assistiren a la darrera sessió, demanen que consti en acte l'ur adhessió a l'Alcalde dimisit Sr. Masgrau i que s'identifiquen amb l'actitud adoptada per aquest.

Els Srs. Duran, Vilardell i Gussinyé, diuen que pels mateixos motius que provocaren la dimissió del Sr. Masgrau i trobant-se identificats amb ell, dimireixen els càrrecs de 1er. i 2on. Tinent d'Alcalde i el de Regidor Síndic, respectivament.

L'Ajuntament les accepta i s'aixeca la sessió.

Notes

LA DIMISSIÓ.

«Renovació», diu que com a republicans i catalanistes, lamenten molt la dimissió de l'Alcalde, i com esquerrisme no? I diuen que potser n'hi han que ballen de contents. Es clar que n'hi ha, perquè la doctrina diu: deixar-ho tot abans que Deu.

* *

PROGRÉS

Estem de sort els ciutadans: Casa Nostra, Centre Parroquial, esports, excursions, regalos, cultura, higiene, moral, i muxiganga. Ves en República que esplèndits son els clericals. Cal estar alerta ciutadans.

* *

QUE ES COMEDIA?

Que representa que per no res la minoria republicana dimiteixi? Republicans, federals, esquerrans de tota la vida i representació de l'Acció Catalana que el seu programa defensa la República laica. A que ve aquesta desatenció? Que es que no us recordeu que representeu al poble? Que fan els partits d'esquerra contemplant aquest espectacle? Es que encara tenim d'estar a mercè dels reaccionaris? Que és que no hi ha prou força per a fer valdre l'autoritat dels republicans? S'està demostrant que no hi ha esquerristes.

* *

INSTRUCCIÓ.

Als infants no se'ls deu ensenyar ni explicar res que sigui mentida. Hi ha tantes maravelles al món real! La veritat és sempre bona. Les bruixes, cels, inferns, purgatoris, diables, àngels, miracles, i demés absurditats, no deuen entrar per res a l'educació de la Joventut.

* *

PROTESTA.

Protestem per l'assassinat del company, batallador pel Socialisme, Manuel Gomez Cuevas. Rebi la seva família el nostre sentit condol.

* *

NOTA.

Es confirma que quatre o cinc societats han enviat una nota a Casa Ciutat, perquè es compleixin les lleis, igual les socials, que les laiques.